

Verkennd natuuronderzoek locatie Erica- weg 2 Holten

Onderzoek naar het (potentieel) voorkomen van beschermde
soorten in het kader van de Wet natuurbescherming

Datum: 11-02-2019

Auteur: [REDACTED]

Rapportnummer: AT/2019/11.02

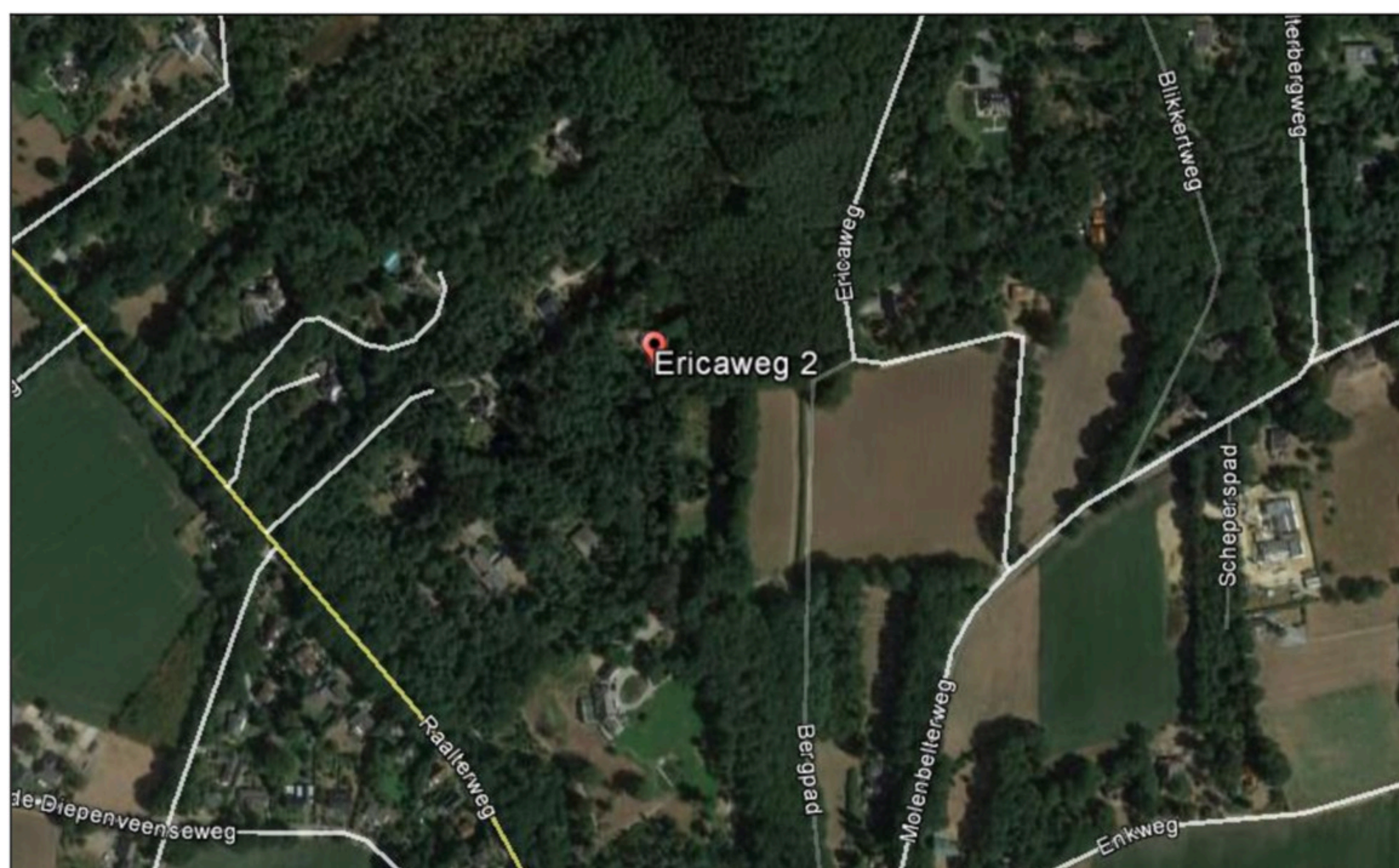
Versie: D1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het perceel Ericaweg 2 in een bosgebied op de Sallandse Heuvelrug bestaan herontwikkelingsplannen, waarbij de bestaande bebouwing (woning) wordt vervangen door nieuwbouw. [REDACTED] is een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om de mogelijke effecten van de voorgenomen herontwikkeling op beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van het verkennend natuuronderzoek.

Figuur 1.1-1: Globale ligging plangebied (rode pijl).

Figuur 1.1-2: Indruk plangebied

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden ten aanzien van beschermde soorten. Indien sprake is van effecten op beschermde soorten, dan is voor de ingreep mogelijk een ontheffing vereist op grond van de Wet natuurbescherming.

2 Wettelijk kader

2.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten of andere handelingen en plannen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie).

Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten relevant:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

2.2 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;

- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wn een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuw wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

2.3 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland/Ecologische Hoofdstructuur

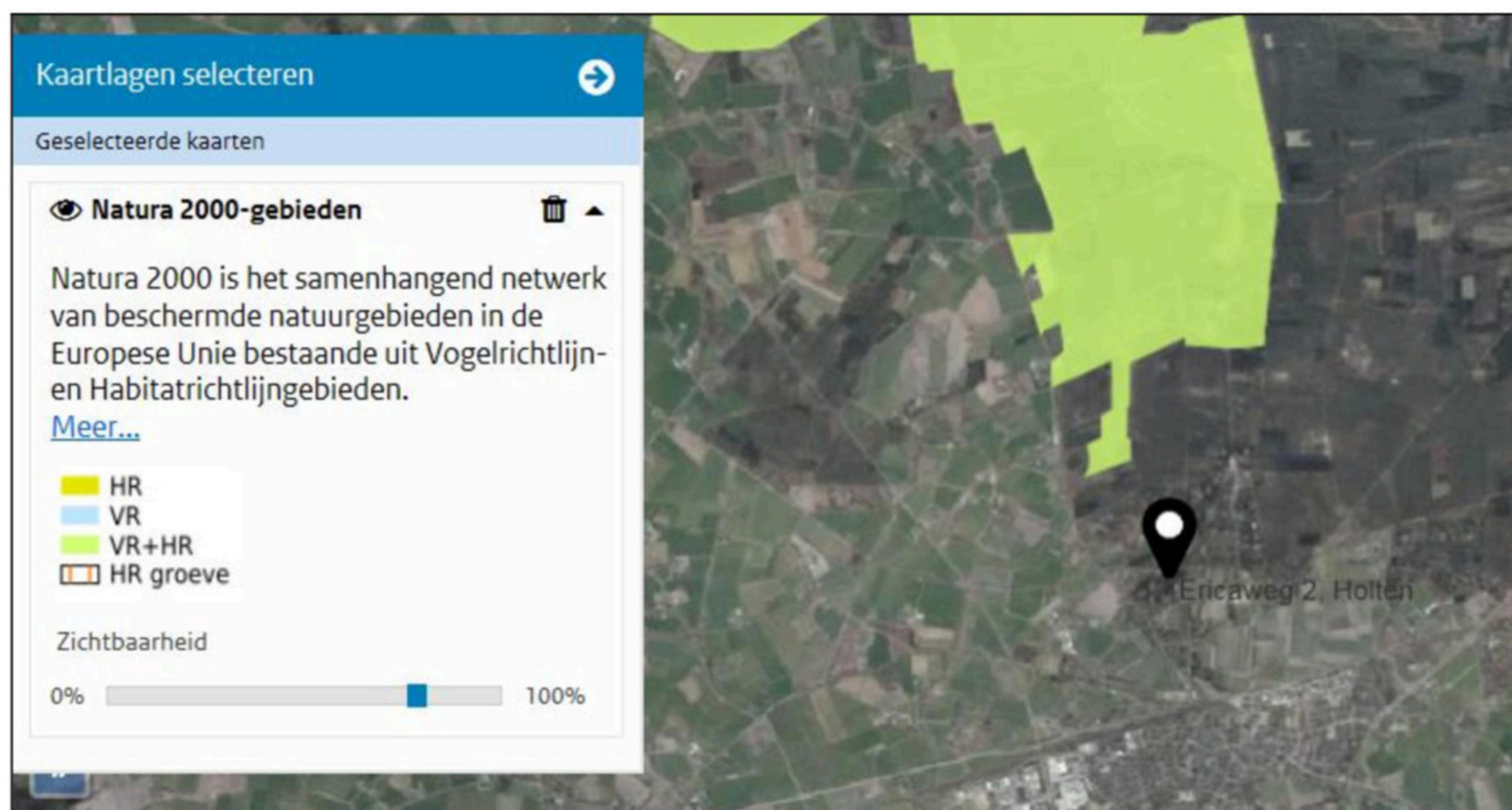
In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN/EHS in Overijssel zijn opgenomen in de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Sallandse Heuvelrug op ca. 850 meter afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 4 km) van het plangebied.

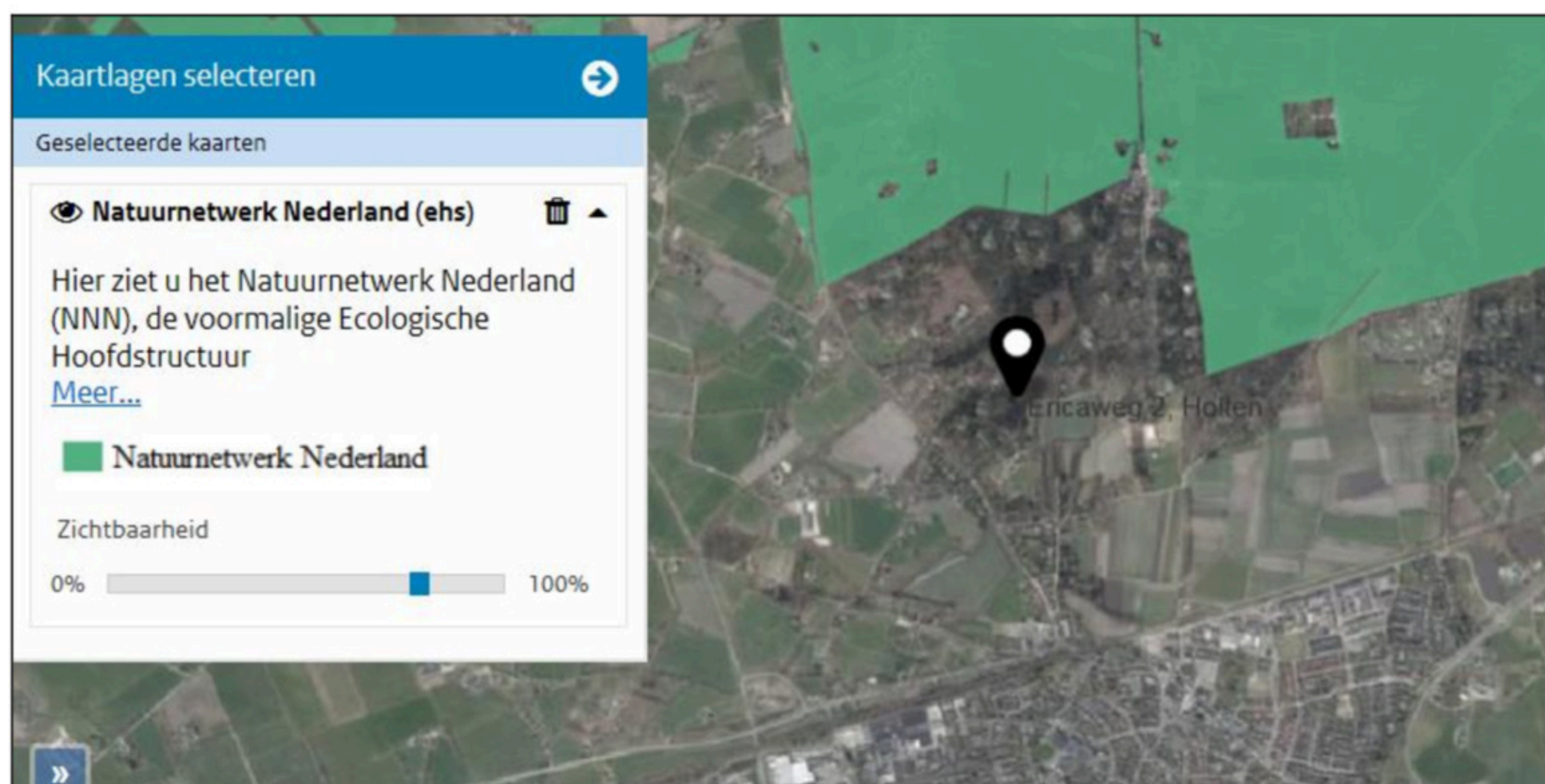

Figuur 3.1: Ligging Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied (rode ster). Bron: Syn-biosys.Alterra.nl.

Het plangebied ligt in een bosrijk gebied en is niet zichtbaar vanuit omliggende Natura 2000-gebieden. Van optische verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Gelet op de ligging van het plangebied in een uitgestrekt bosgebied en de beperkte impact van de ingreep (reguliere bouwwerkzaamheden), kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht en geluid op voorhand worden uitgesloten. Stikstofeffecten kunnen gelet op de beperkte omvang van de werkzaamheden eveneens op voorhand worden uitgesloten. Er wordt geen verkeersaantrekkende werking verwacht in de gebruiksfase. Er is geen sprake van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden, het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel kent geen bepalingen ten aanzien van externe werking. Nadere toetsing in het kader van de provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel is derhalve niet aan de orde.

Figuur 3.2-1: Ligging NNN/EHS (groen) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Planviewer IPO.

4 Soortenbescherming

4.1 Werkwijze

Op 1 februari 2019 heeft een verkennend veldbezoek in het plangebied plaatsgevonden. Op basis van een expertoordeel is aan de hand van biotoopeisen van beschermde soorten en habitatkenmerken in het plangebied beoordeeld welke beschermde soorten er in het plangebied kunnen voorkomen. Het veldonderzoek heeft een verkennend karakter en kan niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie.

Om een indicatie te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten in en rond het plangebied is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Er zijn in de NDFF geen waarnemingen van beschermde soorten aanwezig uit het plangebied zelf. In de wijdere omgeving zijn de zoogdiersoorten eekhoorn en ree en enkele vogelsoorten waargenomen.

4.2 Resultaten

4.2.1 *Flora*

Er zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde plantensoorten bekend uit het plangebied. Het plangebied bevat ook geen geschikte groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten. Het plangebied bestaat uit een woning en de ruimte daar direct omheen is deels verhard met tegels en bestaat verder uit gazon en tuin met onder andere aanplant van buxus en rododendron. Aanwezigheid van beschermde plantensoorten in het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Nader onderzoek naar planten of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.2.2 *Vogels*

Er zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats bekend uit het plangebied. In de wijdere omgeving komen wel verschillende soorten roofvogels voor. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen in het plangebied bekeken op aanwezigheid van grotere (roof)vogelnesten. Deze zijn niet aangetroffen binnen het plangebied of in de randzone daar omheen. De woning zelf is ook niet geschikt als nestplaats voor gebouwbewonende soorten met een jaarrond beschermde nestplaats zoals huismus en gierzwaluw. De dakpannen sluiten goed op elkaar aan en lopen ver door tot in de dakgoot. De omgeving (bosachtig gebied) is ook niet geschikt als leefgebied voor soorten zoals huismus en gierzwaluw. Aanwezigheid van broedende vogels met een jaarrond beschermde nestplaats in het plangebied kan dus op voorhand worden uitgesloten.

In de begroeiing in het plangebied kunnen wel diverse zangvogels broeden waarvan het nest niet jaarrond is beschermd. Achter een daklijst is een (oud) nest van waarschijnlijk winterkoning aangetroffen. Er dient dus rekening gehouden te worden met aanwezigheid van broedvogels in het plangebied. Gedurende het broedseizoen – dat globaal loopt van half maart tot begin augustus – dient voorkomen te worden dat in gebruik zijnde nesten van vogels worden aangetast of broedende exemplaren worden verstoord. Er zal buiten het broedseizoen gewerkt moeten worden of het werkgebied moet voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden voor vogels om te gaan broeden.

Nader onderzoek naar vogels of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Er zijn geen verspreidingsgegevens van vleermuizen bekend uit het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen in en/of rond het plangebied bekeken op aanwezigheid van holtes, gaten of loshangend schors. Er zijn geen bomen aangetroffen in het plangebied waarin verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zouden kunnen zijn.

De woning in het plangebied is onderzocht op geschikte invliegopeningen voor vleermuizen. Deze zijn aanwezig in de vorm van open stootvoegen, ruimtes achter daklijsten en ruimtes onder de hoekgevelpannen. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis kan niet op voorhand worden uitgesloten. Aan de hand van aanvullend vleermuisonderzoek moet vastgesteld worden of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de woning. Indien dit het geval is, dan is mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig.

Overige zoogdiersoorten

Er zijn geen verspreidingsgegevens van overige zoogdiersoorten bekend uit het plangebied zelf. Tijdens het veldbezoek is de woning bekeken op toegankelijkheid voor de gebouwbewonende steenmarter. De woning bevat geen grotere gaten in de gevels of andere (dak)constructies waardoor steenmarter naar binnen zou kunnen komen. Er staat ook geen begroeiing tegen de gevels waartegen steenmarter omhoog kan klimmen om in de dakconstructie te komen. Aanwezigheid van steenmarter in de woning kan derhalve worden uitgesloten. Ook zijn de bomen rondom de woning bekeken op aanwezigheid van grotere holtes voor boommarter en op eekhoornnesten. Beide zijn niet aangetroffen in het plangebied. Er zijn ook geen burchten of pijpen van de das aangetroffen in of rond het plangebied. Voor andere niet-vrijgestelde soorten overige zoogdieren ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied. Dit geldt ook voor de kleine marterachtigen wezel, hermelijn en bunzing die mogelijk binnenkort van de provinciale vrijstellingslijst van Overijssel verdwijnen. Er zijn geen hout- of takkenstapels of steenhopen aanwezig waarin kleine marterachtigen kunnen verblijven. Er zijn ook geen holen van bunzing aangetroffen. Het bosgebied waarin de woning is gelegen maakt naar verwachting wel onderdeel uit van het leefgebied van soorten als eekhoorn, boommarter en steenmarter. Van deze soorten zijn waarnemingen bekend van de Sallandse Heuvelrug. De voorgenomen ingreep heeft echter geen wezenlijke invloed op het leefgebied van deze soorten. Er blijft voldoende geschikt leefgebied voor deze soorten in de directe omgeving aanwezig.

Nader onderzoek naar overige zoogdieren of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.2.4 Vissen, amfibieën en reptielen

Er zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde soorten vissen, amfibieën en reptielen bekend uit het plangebied. Er is geen oppervlaktewater aanwezig in het plangebied wat kan dienen als leefgebied en/of voortplantingsplaats voor vissen, amfibieën en ringslang. Ook in de directe omgeving ontbreekt geschikt voortplantingswater voor beschermde soorten amfibieën, waardoor het niet aannemelijk is dat het plangebied als landhabitat dient voor beschermde soorten amfibieën. De woning ligt in een bosachtige omgeving op de Sallandse Heuvelrug. Hier komen beschermde soorten reptielen zoals hazelworm en levendbarende hagedis voor. Direct rondom de woning is geen voor reptielen geschikt biotoop aanwezig. Deze ruimte is deels verhard met tegels en bestaat verder uit gazon en tuin met buxus en rododendron. Pas in het omliggende bos is potentieel leefgebied voor met name hazelworm aanwezig. Hier vinden geen aanlegwerkzaamheden plaats.

Nader onderzoek naar vissen, amfibieën en reptielen of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.2.5 *Ongewervelden*

Er zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde soorten ongewervelden bekend uit het plangebied. Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen geschikt biotoop voor beschermde soorten libellen, dagvlinders of andere soorten ongewervelden. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten.

Nader onderzoek naar ongewervelden of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5 Conclusie

5.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

De voorgenomen ingreep leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000. Nadere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.2 Wet natuurbescherming; soortenbescherming

De bebouwing in het plangebied is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Aan de hand van aanvullend veldonderzoek dient vastgesteld te worden of er daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning in het plangebied aanwezig zijn. Indien dit het geval is, dan is voor de aantasting van deze verblijfplaatsen mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Ten aanzien van andere soorten geldt dat geen sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Nader veldonderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is wat dat betreft niet aan de orde.

5.3 Natuurnetwerk Nederland

De voorgenomen ingreep leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” is niet aan de orde.